



Osnovna šola Komenda Moste
Enota: Vrtec Mehurčki
Glavarjeva cesta 35, 1218 Komenda
t: +386 1 834 13 20

GOZDNI MEHURČKI

ZBORNIK UTRINKOV ŠOLSKEGA LETA 2013/2014



Pripravila: Urša Močnik, univ. dipl. soc. ped.

Otroci, ki živijo v stiku z naravo in pridobijo
direktne izkušnje skozi in z naravo, so bolj
srečni, bolj intelektualno in čustveno stabilni
in imajo boljše razvit sistem vrednot.



Na naslednjih straneh zbornika si boste lahko ogledali fotografije in prebrali
utrinke naših sodelujočih oddelkov, pregledali evalvacijo projekta in nekaj
predlogov za možne dejavnosti v gozdu.

V projekt so bili v šolskem letu 2013/2014 vključeni naslednji oddelki:

- Murenčki s Simono in Mojco, starost otrok 5 – 6 let,
- Medvedki z Blažem in Natašo, starost otrok 5 – 6 let,
- Zajčki s Špelo in Melito, starost otrok 4 – 5 let,
- Krtki z Mojco in Simono, starost otrok 4 – 5 let,
- Hrčki z Janjo/Sašo in Nejcem, starost otrok 3 – 4 leta in
- Polžki z Marjano in Saro, starost otrok 3 – 4 leta.



Namen in cilji projekta so bili:

- spoznati možnosti dela na prostem, v gozdu;
- spoznavanje z otroki izven formalnih prostorov;
- naučiti se prisluhniti svojim potrebam in potrebam otrokom v naravnem okolju;
- znajti se v naravnem okolju;
- opazovati skupinsko dinamiko in delo s težavnejšimi otroki izven prostorov vrtca;
- opazovanje otrok pri prosti igri v gozdu;
- opazovanje sebe v odnosu do otrok in gozda;
- izvajanje dejavnosti kurikula v gozdu.



Cilje so vzgojitelji s svojimi otroki dosegli, veliko so hodili v gozd in se igrali na prostem. Predvsem je pomembno to, da imajo otroci v gozdu veliko proste igre in manj vodenih dejavnosti s strani odrasle osebe. Preko proste igre v gozdu namreč otroci najboljše razvijajo svojo senzoriko.

Od kje ideja o projektu? Iz lastnega doživljanja gozdne pedagogike na terenu. Sama sem idejo o projektu doživela tako, da je pomembno, da smo v gozdu z otroki sproščeni in spontani. Otroci nam bodo sami pokazali ideje za igro in sami vprašali po dodatnih informacijah v gozdu.



V Sloveniji imamo mrežo šol in vrtcev, ki so vključeni v projekt Gozdni vrtci in šole že leta in izvajajo dejavnosti kurikula in učni načrt v gozdu. Zakaj gozd?

Mag. Natalija Györek je zapisala: »Gozd je prostor, kjer delamo v sozvočju z naravo gozda in naravo otrok. Vse bolj tudi spoznavamo, da učenje v naravi skriva v sebi nekaj več – našim otrokom ne omogoča samo doživljanja narave, ampak tudi pozitivno doživljanje samih sebe in svojih prijateljev. Otroci v gozdu ne krepijo samo znanj s področja narave, matematike, slovenščine, ampak vsak otrok na najboljši možni način razvija svoje individualne sposobnosti, cel razred se razvija kot skupina in krepí se socialna mreža. Nemir, nepozornost, občutek utesnjenosti, stres, tekmovalnost, pomanjkanje

samozavesti, ki jih pri naših otrocih opažajo pedagoški delavci, se v naravi umaknejo ustvarjalnemu navdihu in sodelovanju (vir: <http://gozdnivrtec.si/sl/>).



Oddelki, vključeni v projekt, so gozd obiskovali redno, vsaj dvakrat mesečno. V gozdu so se igrali, ga raziskovali, se o njem učili in se zabavali. Kako so preživljali čas v gozdu najboljše povedo fotografije in z njimi povezani komentarji.



NAŠI OTROCI SO SE POČUTILI TAKOLE...

ODDLEK MURENČKI s Simono in Mojco

Gozd smo povprečno obiskovali 2x na mesec. Odpravili smo se tudi na izlet na Bled, kjer smo obiskali gozdno učno pot in labirint. V gozdu so potekale spontane dejavnosti, včasih pa tudi vodene. Pogosto smo v gozdu izvajali jutranji krog. Spoznavali smo različne vrste dreves in raziskovali kaj vse najdemo v gozdu. Otroci so bili v gozdu zelo sproščeni. Pri prosti igri so zlagali drva, se igrali s palčkami in listki ali pa samo tekli po gozdu. Otrokom je bilo najbolj všeč, ko smo imeli kosilo pri Lovski koči. Svoje vtise o gozdu smo včasih tudi narisali. Otroci se v gozdu nikoli niso dolgočasili.







ODDELEK MEDVEDKI z Blažem in Natašo

V skupini Medvedki smo v okviru projekta Gozdni Mehurčki (Gozdni vrtec) približno dvakrat mesečno namensko obiskovali gozd. Obisk gozda smo navadno pričeli že v igralnici, ko smo se z otroki pogovarjali o namenu odhoda v gozd. Ta je bil različen. V prvih obiskih smo se le igrali v gozdu, v njem uživali, poslušali, čutili,... Včasih smo stvari, ki jih sicer počnemo v igralnici preselili v gozd. V gozdu smo naredili »jutranji krog«, se pozdravili, zapeli pesmi,... V gozdu smo imeli pravljичno urico, včasih smo se šli socialne igre. Gozd je bil naš poligon za gibalne dejavnosti – lovili smo ravnotežje na deblih, preskakovali šore in veje, se lovili,... Nekajkrat smo v gozd odšli le po »dobro počutje«, a smo vsakokrat izkoristili tudi kaj, kar nam je narava (gozd) sama ponudila. Tako smo postali »drvarji« in počistili gozdna tla, imeli smo učno uro o lubadarjih, pa o vrstah dreves, živalih v gozdu,... Gozd je bil tudi naš spremljevalec na krajših ali daljših sprehodih. Največkrat smo bili v gozdičku ob šolski poti. Odšli pa smo tudi v Suhadolsko gmajno, k Mlinčkom, v Komeraški Boršt, mimo Lovskega doma v Kriške gozdove, v gozd ob dolino Tunjščice. Zaključek projekta Gozdni vrtec je bil, ko smo skupaj s skupino Murenčki preživeli cel dan v gozdu. Pod visokimi krošnjami ob Lovski koči smo jedli tudi kosilo.







ODDELEK ZAJČKI s Špelo in Melito

NABIRANJE IN SPOZNAVANJE GOZDNIH
PLODOV



OPAZOVANJE IN SPREMLJANJE DOGAJANJ V
RIBNIKU V RAZLIČNIH LETNIH ČASIH



RAZGIBAVANJE V NARAVI





GOZD SMO PRENESLI V IGRALNICO



ODDELEK KRTKI z Mojco in Simono



Krtki smo se projektu Gozdni vrtec pridružili letos, čeprav nam tak način dela ni tuj, saj smo že prejšnja leta zahajali v naravo in tam spoznavali nove stvari.



Na raziskovanja smo se podajali v vsakem vremenu, primerno smo se obuli in oblekli, ter se podali na pot.

Seveda na svojih pohajkovanjih nismo pozabili tudi na varnost v prometu.

Naravno okolje smo opazovali v vseh letnih časih, spremljali smo dogajanje v gozdu, na travniku in na polju. Včasih smo pod drobnogled vzeli živali, drugič rastline, največkrat pa smo naravno okolje vzeli kot celoto sestavljeno iz posameznih delov.



Nabirali smo naravne materiale: mah, lubje, plodove, obarvano jesensko listje, manjše vejice, ter s temi materiali ustvarjali. Opazovali smo rastline in živali, ter to prenesli na papir v igralnici.



Del narave smo prenesli tudi v igralnico. Za naša ahatna polža smo uredili terarij, mah, lubje in rastline smo nabrali v gozdu. Dnevno smo skrbeli za polža, ter opazovali njuno rast in razmnoževanje. Kmalu smo dočakali tudi mlade polžke.



Poleg opazovanja in učenja, nam je gozd nudil tudi veliko zabave, veselja in sprostitve.



Izkoristili smo teren, ki nam ga ponuja gozd in si pripravili pravi poligon. Po deblu navzgor, pod vejo naprej, poskok čez krtino in veselo naprej.



V projektu bomo z veseljem sodelovali tudi prihodnje leto.

ODDELEK HRČKI z Janjo/Sašo in Nejcem



Čiščenje tal...



Hoja po blatu...



Hoja po deblu...



Katera goba je to?



Katero palico naj si izberem?



Palice so res uporabne, z njimi se v gozdu najraje igramo!



Ta hrib je naporen, vendar se izplača, ker na koncu lahko skočim ☺



Našel sem ribo!



To je naša gusarksa ladja, palice so vesla...



OBJEMANJE DREVEŠA ☺



Poglej, kako velik storž!



Treba je počistiti tla z metlo...

ODDELEK POLŽKI z Marjano in Saro

NAŠI CILJI OBISKOV V GOZDU SO BILI:

- ⇒ razvijati pozitiven odnos do narave/gozda
 - ⇒ spoznavanje gozda (rastline in živali)
 - ⇒ bivanje v gozdu
- ⇒ spodbujanje celostne aktivnosti otrok (aktivnost vseh čutil)



OBISKALI SMO ČAROBNI GOZD, OKRAŠEN Z IVJEM.

IŠČEMO HRASTOVE
LISTE IN PLODOVE



BREZSKRBNA IGRA IN SPROŠČENO
RAZISKOVANJE GOZDA



TIPALI SMO MAH,
KAKO JE MEHAK...



ISKANJE GOB IN LIŠAJEV
NA ODPADNEM LUBJU...



RAZVIJANJE
RAVNOTEŽJA NA
DEBLU PODRTEGA
DREVESA.

RAZVIJALI IN KREPILI SMO PRIJATELJSKE VEZI



PRIMERI DEJAVNOSTI, KI JIH LAHKO IZVAJATE V GOZDU...

IDEJA 1: DREVESNE VRSTE

Kako v gozdu prepoznavati in se učiti o drevesnih vrstah? Predstavljam eno od idej, ki se jo lahko v vsakem trenutku nadgrajuje in dopolnjuje.

Otrokom na začetku razložimo, da imamo v gozdu listnata drevesa in iglavce. Otroci se lovijo in dogovor je, da je iglasto drevo »zapik«. Zadevo lahko postopoma nadaljujemo z imeni dreves, najprej smreka in npr. bor, nato pa nadaljujemo z najbolj prepoznavnimi listnatimi drevesi – hrast, javor, kostanj, bukev,...

Zadevo lahko nato nadgrajujemo z iskanjem plodov in dreves, ki jim pripadajo, odtiskujemo lubje in ga v igralnici povezujemo z drevesom in plodom, lahko otroci sami naredijo igro spomin ali kaj podobnega.

IDEJA 2: ZVOKI V NARAVI

To je ena od idej, kako se otroci umirijo in usmerijo pozornost na dogajanje okrog njih.

Otroci naj si poiščejo vsak svoj kotic v gozdu in prisluhnejo. Slišali bodo sprva le dva ali tri zvoke, kasneje pa se bo njihova pozornost tako razvila, da bodo lahko ločili slišane različne ptice. Čas poslušanja narave podaljšujemo postopno glede na starost in pripravljenost otrok.

Ob koncu se pogovorimo, kaj so slišali in primerjamo ali so vsi otroci zaznali enake/različne zvoke iz narave.

IDEJA 3: OBČUTENJE NARAVE

Dejavnost je podobna zgornji, le da v tem primeru odvezujemo vidni kanal in poskušamo občutiti naravo, zaznati različne materiale.

Sprva naj otroci mižijo in potipajo različne predmete narave (npr. liste, vejico, plod, mah, travo,...). Ko otroci pridobijo zaupanje, se lahko oči zaveže, otroci so v parih, kjer je eden voditelj in drugi slep. Voditelj slepega vodi okrog. Na ta način se gradi zaupanje med otroki in uri pozornost usmerjeno na tipna čutila. Otroke takšnega načina dela naučimo, saj mora biti tisti, ki slepega vodi, zelo previden, da slepega ne izgubi ali da mu ne pade po tleh, se ne poškoduje. Sprva lahko voditelj slepega usmerja z govorom, kasneje lahko samo z gibom.

Igra se lahko nadgradi kasneje tudi z dejavnostjo »fotografija«, kjer voditelj slepega postavi tako, da mu usmeri pogled na predmet, ki bi ga sam želel ujeti na fotografijo. Slep nato odpre oči in fotografira, kar mu je fotografa (voditelj) pripravil. Otroci lahko nato primerjajo, ali sta oba otroka v paru zaznala isto fotografijo.

Ta ideja je zahtevnejša, verjetno boljša za starejše oddelek, vendar mislim, da so naši otroci zmožni takšnega zaupanja in takšne igre.

IDEJA 4: SKUPINSKA DINAMIKA – IGRA ŽIVALI

Ta igra je namenjena sodelovanju med otroki. Otroke razdelimo v skupine in vsaka skupina si zamisli, katero žival bo predstavljala. Naloga skupine je, da brez besed, samo s postavitvijo in gibi, v katere so vključeni vsi otroci skupine, prikažejo žival.

Na začetku lahko odrasli pomagamo z idejami, kasneje pa se otroci navadijo in samostojno izvajajo igro.

Primeri:

- gosenica: vsi otroci se postavijo v vlakec, prvi drži tipalke, ostali imajo noge in hodijo kot gosenica;
- metulj: ena oseba je lahko telo, ostale se razporedijo v mahajoča krila.

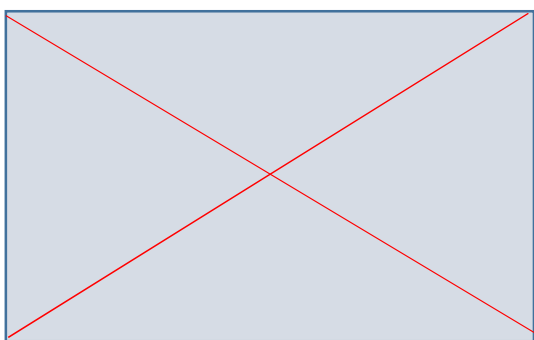
IDEJA 5: PREPOZNAVANJE ŽUŽELK

Za to dejavnost bomo imeli pripravljen ključ, po katerem ugotavljamo, katero žuželko smo našli in jo lahko določimo.

Otroci lahko žuželke iščejo po tleh, lahko jih lovijo z lončki ali pa na drevesih. Kako do žuželk, ki se nahajajo na drevesu? Predlagam, da si iz risalnega lista naredite pripomoček, s katerim potem ujamete, kar pade z drevesa, ko se le-tega potrese.

Izdelava pripomočka:

Potrebujete 1 A3 risalni list in dva daljša trakova (lahko iz pairja ali blaga). Ta trakova pritdite po diagonali v kote papirja, da dobite košarico.



Otroci ujamajo različne žuželke in jih nato s pomočjo ključa za določanje tudi določijo.

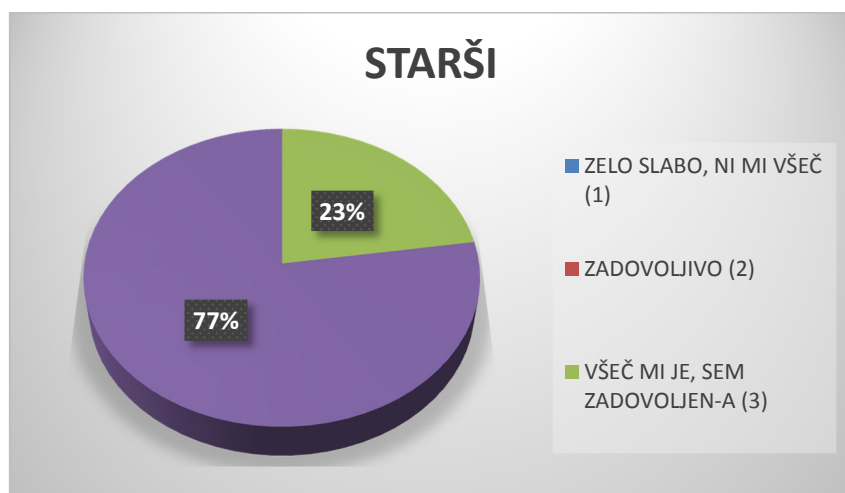
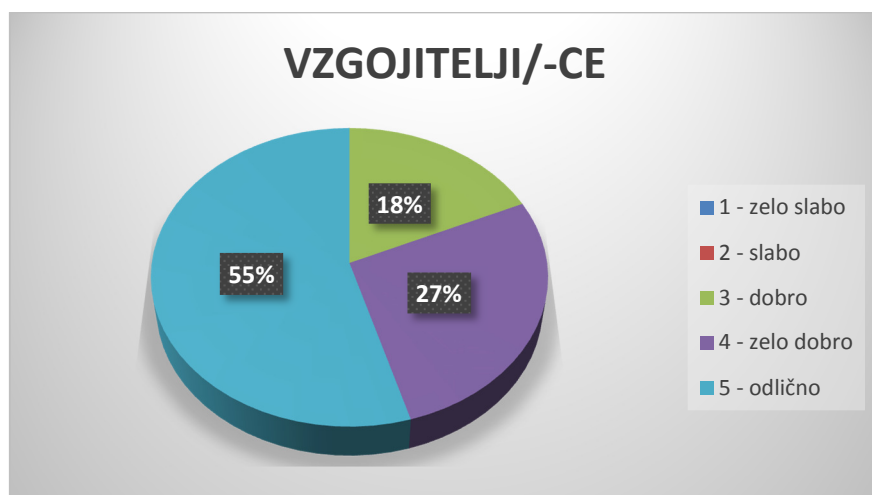
Upam, da so ideje v pomoč pri izvajanju projekta, predvsem pa pričakujem, da se bodo otroci v gozdu veliko igrali in ob tem zabavali. Dejavnosti so le popestritev in nadgraditev iger in bivanja v gozdu.

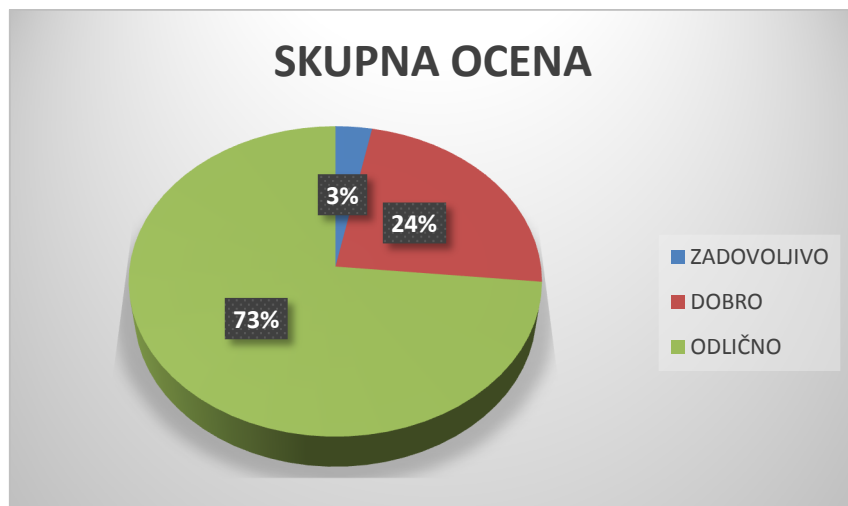
EVALVACIJA

Za konec pa še malo statistike. V nadaljevanju predtavljam, kako so starši in vzgojitelji zadovoljni s projektom in kakšne so naše smernice za prihajajoče leto.

OCENA PROJEKTA

Ocena projekta je narejena na osnovi analiz anketnih vprašalnikov, ki so jih izpolnjevali starši in vzgojitelji. Ocena je prikazana s tortnim modelom grafa.





SMERNICE ZA PRIHODNJE ŠOLSKO LETO

Pri spremljanju in glede na analizo projekta lahko že zapišem nekaj smernic za nadaljnjo izvajanje projekta:

- Aktivni – približno na dva meseca (t.j. 5x letno) aktiv vseh vzgojiteljev oddelkov vključenih v projekt za sprotno evalvacijo, nove ideje in izmenjavo primerov dobre prakse.
- Nakup materiala: lupe, stekleničke za poizkuse,...
- Izdaja zbornika (med počitnicami) z vtisi letošnjega leta in primeri dejavnosti, v kolikor so jih vzgojitelji izvajali.
- Predavanje za vse zaposlene o projektu, bivanju v gozdu (delo po aktivih).
- Seminar za zaposlene na temo gozdne pedagogike.